

ESPECIAL FIRA D'INDIANS DE BEGUR

AGENDA

Divendres, 3

Visita casa Can Pallí

Hora: de 16 a 20 h
Lloc: carrer Metge Pi
La casa Can Pallí també estarà oberta al públic el dissabte dia 4 i el diumenge dia 5, de 10 a 13 h i de 16 a 20 h.

Animació musical amb La Pianola

Hora: de 17.30 a 21 h
Lloc: plaça de la Vila

Dissabte, 4

Animació musical amb La Pianola

Hora: de 17.30 a 21 h
Lloc: plaça de la Vila

Taller de cocteleria

Hora: 13 h
Lloc: Casino Cultural
Inscripcions: Oficina de Turisme
Preu: 5 €

Tastets de xocolata

Hora: 18 h
Lloc: Casino Cultural
Inscripcions: info@fundaciobegurcuba.org
Preu: 5 €
Organitza: Fundació Catalana Begur-Cuba

Taller de cocteleria

Hora: 19,30 h
Lloc: Casino Cultural
Inscripcions: Oficina de Turisme
Preu: 5 €

Tastets de xocolata

Hora: 19,30 h
Lloc: Casino Cultural
Inscripcions: info@fundaciobegurcuba.org (aforament limitat)
Preu: 5 €
Organitza: Fundació Catalana Begur - Cuba

Diumenge, 5

Animació musical amb La Pianola

Hora: de 17.30 a 21 h
Lloc: plaça de la Vila

Taller de cocteleria

Hora: 18 h
Lloc: Casino Cultural
Inscripcions: Oficina de Turisme (aforament limitat)
Preu: 5 €

Sorteig de productes indians

Hora: 20.30 h
Lloc: plaça de la Vila

Cant nostàlgic d'una aventura

L'havanera es converteix aquest cap de setmana en la protagonista de la VII Fira d'Indians de Begur

MARC MORATÓ
Begur

La Fira d'Indians de Begur arriba enguany a la VII edició i porta l'havanera com a protagonista principal. La fira, concebuda com una autèntica festa popular, fa que els begurencs i begurenques i els nombrosos visitants que s'hi apleguen recordin Cuba i les Antilles amb havaneres, balls de salsa, cants populars caribenys, fira d'artesanía, visites guiades pel patrimoni indià. Tot recollit en tres dies. Des d'avui i fins diumenge, l'Ajuntament de Begur ha programat més d'una trentena d'activitats, entre lúdiques (orquestrats, jocs, música, havaneres, balls...) i culturals (conferències, visites guiades pel patrimoni indià, presentacions, mercat de productes d'ultramar i mostra d'oficis...).

Aquest any, la protagonista serà l'havanera. El seu origen és estrictament cubà. La singularitat de l'havanera rau en el fet que a Cuba ha desaparegut de la vida musical corrent i aquí s'ha conservat, sota una forma particular, per raons diverses. El ritme cubà del son i les seves derivacions era treballat i practicat a Cuba des del segle XVIII i possiblement des d'abans amb influències musicals espanyoles. Compositors cubans cultes de les dècades de l'últim traspàs de segle com Manuel Saumell, Ignació Cervantes, Eduardo Sánchez de Fuentes i Ruiz Espadero, que havien efectuat estudis musicals a Europa, dinamitzen el son i la contradansa criolla. Llancen o rellancen el *danzón*, la *guajira* i un ritme de ball anomenat *habanera*, que en ocasions podia ser cantat.

L'aparició de l'havanera gestada a Cuba per compositors cubans va

PERDUT I CONSERVAT

L'havanera, d'origen estrictament cubà, ha desaparegut a l'illa i s'ha conservat aquí

ESFORÇ D'ORGANITZACIÓ

La ciutat pot rebre 30.000 visitants el dia de més afluència, set vegades la població

coincidir amb la pèrdua espanyola de la colònia, amb el retorn dels soldats, dels mariners o dels negociants, i amb l'afloració d'una certa enyorança de les calideses caribenyes. En qualsevol cas, Cuba era un tema d'actualitat no solament política o militar. Els seus costums resultaven força familiars als catalans i als espanyols de l'època.

L'agudesa de l'experiència viscuda per catalans i espanyols a Cuba, acompanyada per la idea general de "sabor tropical", no podia deixar de fer aparició en la cultura musical del moment, sobretot en la de costum popular. El ritme crioll de l'havanera no va arrelar a Cuba, però va trobar terreny abonat a les nostres contrades com a cant nostàlgic d'una aventura i com a evocació d'un exotisme.

L'havanera practicada a Catalunya, molt particularment al litoral gironí, es caracteritza per la total espontaneïtat d'arrelament i de desenvolupament. Això n'ha fet l'encant i la fragilitat.

Els racons més íntims

■ Aquest any la fira d'Indians ofereix una proposta diferent. Can Pallí, una casa senyorial de mitjans del 1800, obre les seves portes, al carrer Metge Pi, número 6. S'hi exhibirà l'exposició *Els indians en la intimitat*, que va ser presentada a la Fira d'Indians de l'any passat. Les trenta sis imatges, realitzades dins les cases indianes de Begur, acompanyaran el visitant pel recorregut que es podrà fer per les diferents estances de la casa. Els espais actualment es troben buits d'objectes, ja que la casa està per reha-

bilitar. D'aquesta manera es poden apreciar els enrajolats de la Bisbal als terres.

Es tracta d'una bona oportunitat per descobrir a quin lloc de la casa va deixar petja Joan Pallí Forment, l'antic propietari. Joan Pallí era mariner i no va emigrar a Amèrica, però la seva dona era filla d'indians i va viure la seva infantesa a Cuba, fins que van morir els seus pares i va tornar a Begur, on es va casar amb en Joan. Serà un dels punts on faran parada les visites guiades titulades *El patrimoni indià de Begur*.

Sis anys d'evolució

L'any 2004 l'Ajuntament de Begur va engegar la primera edició de la Fira d'Indians. Una aposta arriscada i de gran abast que va superar les previsions més optimistes i va assegurar-ne la continuïtat. Així, doncs, la II i III Fira van representar la plena consolidació d'aquesta iniciativa,

VII FIRA D'INDIANS

BEGUR - CUBA L'havanera
3, 4 i 5 de setembre

www.firaindians.com

Organitza

Amb el suport de

Patrocina

Col·labora

Atracció. Les cantades d'havaneres són seguides per un públic nombrós

AJUNTAMENT DE BEGUR

mentre que la IV i V Fira d'Indians van significar un salt qualitatiu, tant pel que fa a organització i coordinació, com pel que fa a nombre de visitants i participació dels vilatans. Ara com ara, la Fira d'Indians de Begur s'ha convertit en una cita obligada que clou la temporada estiuenca i que s'ha mantingut fidel a una idea però també s'ha sabut renovar, fidelitzar un públic concret i obrir noves perspectives.

A la IV Fira d'Indians es varen introduir canvis significatius per tal d'adaptar-se a les noves necessitats i satisfer les expectatives dels visitants. Es va canviar la ubicació de l'escenari a fi de descongestionar la zona de pas i deixar més lloc a les parades. També es va muntar un zona infantil amb jocs d'època, titelles i circ i es va intensificar la quantitat i l'accés a la informació per part dels visitants.

Fa un parell d'anys, el tema central va ser la literatura. El seu objectiu era analitzar la figura de l'indià en la literatura catalana a través de conferències d'experts en la matèria i taules rodones. Van introduir també recitals poè-

tics i la participació d'altres municipis indians, tant de Catalunya com de la resta de l'Estat.

L'edició de l'any passat va girar entorn a l'arquitectura colonial. Un fet que va suposar l'obertura d'una casa indiana al públic general. Gràcies a la implicació dels propietaris va ser possible obrir Can Sora, una casa indiana construïda entorn del 1870 quan la família Cama-Martí va tornar enriquida de l'Havana.

La població s'hi implica

L'organització d'un esdeveniment d'aquestes dimensions exigeix un esforç d'organització i coordinació considerable. Tenint en compte que durant el dia de màxima afluència de visitants a la fira Begur pot rebre uns 30.000 visitants (set vegades més que la seva població), resulta imprescindible la implicació de moltes àrees de l'Ajuntament, voluntaris, associacions i veïns del poble. Aquesta organització és possible gràcies a un grup de treballadors de l'Ajuntament que treballa en equip, de manera voluntària i totalment entregada a la Fira.●

La Fundació Catalana Begur-Cuba coordina tota l'activitat cultural, documental i divulgativa

No oblidar el llegat americà

MARC MORATÓ
Begur

La Fira d'Indians de Begur ha estat capaç de generar tota una activitat al seu entorn i contribuir a la divulgació del llegat indià de manera activa i eficaç. Amb aquest objectiu va néixer el Fòrum de Municipis Indians, del qual se n'han publicat les ponències, i la Xarxa de Municipis Indians.

Tota aquesta activitat cultural, documental i divulgativa la gestiona i coordina la Fundació Catalana Begur-Cuba, presidida per Baltasar Parera i Coll, persona de gran presti-

mà aquesta celebració que tant ha arrelat entre els beguerencs i els visitants. El municipi de Ribadedeva posseeix un dels patrimonis indians més importants de l'Estat espanyol, tant pel que fa a l'arquitectura, amb edificis imponents, com pel que fa a documentació. Representants de Ribadedeva es van reunir

La Xarxa de Municipis Indians proposa rutes turístiques de contingut històric

fet migratori de les Antilles i ultramar en els passats dos segles a través de rutes turístiques i aproximacions culturals històriques.

L'associació ha d'esdevenir una eina bàsica de cooperació i col·laboració entre els municipis per millorar-ne el coneixement i difondre'n la història relacionada amb el llegat indià, amb actuacions en conjunt com l'inventari del patrimoni indià dels municipis membres, una ruta turístico-cultural, una sèrie d'exposicions temàtiques itinerants o la creació d'una pàgina web.

També potenciarà la promoció dels valors històrics i culturals que caracteritzen el

AJUNTAMENT DE BEGUR

Escenificació de com deuria ser un rodatge fa un segle

gi i estretament vinculada al fet indià.

Entre els projectes més immediats destaca la creació d'un centre d'interpretació i documentació que tindria la seva seu a Begur i que coordinaria la recerca del passat indià. Fa tres anys, l'Ajuntament de Begur va convidar representants de l'Ajuntament de Ribadedeva (Astúries) a la IV Fira d'Indians i l'any 2008 l'alcalde de l'ajuntament de Comillas, Maria Teresa Noceda, a la V Fira d'Indians perquè coneguessin de primera

amb regidors i tècnics de l'Ajuntament de Begur per tal de posar en comú el llegat indià d'ambdós municipis i encetar projectes de col·laboració.

La xarxa de municipis indians va ser una de les protagonistes de la VI Fira de Begur. La Xarxa no s'ha de confondre amb la Fira. La Xarxa és la voluntat d'un grup d'Ajuntaments catalans (una desena de poblacions adherides, que anirà creixent), que tenen interès per potenciar els valors que representa el

nostre territori, apostant pel turisme cultural i patrimonial, amb la creació de la Ruta dels Indians. Però els objectius de la Xarxa no s'acaben aquí ja que, a més de fer una mirada cap endins, vol obrir una finestra, una via de comunicació amb altres indrets que comparteixen el mateix passat. Un passat de lligams amb el continent americà que al mateix temps ens relaciona amb el que avui coneixem com el territori iberoamericà, on la petjada catalana és encara ben viva.●